

๑. ชื่อโครงการ การผลิตอาหารโค - กระบือ แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ภายใต้โครงการ
สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย (ส.ป.ก.หนองคาย)

๓. หน่วยงานร่วมบูรณาการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์หนองคาย

๔. ผู้ดำเนินการ นางสาวนฤธิรา เคนนาดี นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ

๕. หลักการและเหตุผล

โครงสร้างภาคการเกษตรและสถานการณ์จากอดีตสู่ปัจจุบัน วิวัฒนาการการผลิตการเกษตรของประเทศไทย
ตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นต้นมา เป็นการขยายตัวโดยเน้น
การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานเป็นปัจจัยหลัก ในอดีตการเพิ่มผลผลิตจึงมาจากการขยายและบุกเบิกพื้นที่ใหม่
และการส่งออกที่ต้องพึ่งพาต้นทุนจากธรรมชาติ โดยเฉพาะข้าว ยางพารา ไม้สักและดีบุก ต่อมาในปี ๒๕๓๒
รัฐบาลมีนโยบายปิดสัมปทานทำไม้ทั่วประเทศ ส่งผลให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรไปสู่
การเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยแทนการขยายพื้นที่ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า ๑) ที่ดินที่เหมาะสมต่อการทำ
การเกษตรนั้นมีเพียงร้อยละ ๕๓ ของพื้นที่ประเทศทั้งหมด ๒) พื้นที่ทำการเกษตรที่มีอยู่กว่าร้อยละ ๖๔ เป็นที่ดิน
กรรมสิทธิ์ของเกษตรกร ที่เหลืออีกร้อยละ ๔๖ เป็นที่ดินของรัฐ ๓) ประสิทธิภาพการใช้ที่ดินเฉลี่ยทั้งประเทศ
เพิ่มสูงขึ้นไม่มาก และในด้านของแรงงานภาคเกษตร พบว่า ประชากรภาคเกษตรส่วนใหญ่มีการศึกษาจบในระดับ
ภาคบังคับประมาณร้อยละ ๗๔ รูปแบบการผลิตทางการเกษตรที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงยังคงไม่พ้นรูปแบบเดิม
ที่ให้ความสำคัญกับที่ดินและแรงงานมากกว่าการยกระดับด้วยการใช้องค์ความรู้ อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้าน
ทรัพยากรที่ดินและโครงสร้างแรงงานภาคเกษตรที่กำลังลดน้อยลงอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน อาจส่งผลกระทบโดยตรง
ต่อความสามารถในการผลิตและแข่งขันของภาคเกษตรไทยและความมั่นคงทางอาหาร แม้ว่าปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องจะได้เร่งดำเนินการแก้ไข แต่ปัญหาในภาคเกษตรส่วนหนึ่ง คือ ความรู้ในอาชีพเกษตรกรรมของตัวเกษตรกร
และการบริหารจัดการความเสี่ยงในการผลิตของตนเอง อีกทั้ง เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจ
ทักษะในการประกอบอาชีพ ทักษะในการคิดวิเคราะห์วางแผน และวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกวิธี ทำให้การสร้างผลผลิต
มีต้นทุนสูง แต่ผลผลิตที่ได้มีราคาตกต่ำและไม่มีคุณภาพ ส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิต
ทางการเกษตรให้กับเกษตรกร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย (ส.ป.ก.หนองคาย) จึงเล็งเห็นว่า
ควรดำเนินการยกระดับอาชีพและมาตรฐานสินค้าเนื่องจากเกษตรกรที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นชนบททำอาชีพ
เกษตรกรรมเป็นพื้นฐาน มีประสบการณ์และสั่งสมความรู้เชิงปฏิบัติจริงของตนเองอยู่ก่อนแล้ว หากได้รับ
การยกระดับทุกทักษะปฏิบัติและความรู้บางประการที่สอดคล้องกับวิถีการผลิตของตนเองที่เป็นอยู่ให้เกิดการเพิ่ม
ผลผลิตหรือใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แนวคิดการพัฒนาจึงมองที่การผสมผสานระหว่างองค์ความรู้
ประจำพื้นที่หรือทักษะต่างๆ ที่เกษตรกรมีอยู่เดิม หรือจากเครือข่ายปราชญ์ท้องถิ่นร่วมกับวิทยาการทางการเกษตร
สมัยใหม่มาถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร รวมทั้งผนวกกระบวนการคิดวิเคราะห์ในวิถีชีวิตประจำวันทางการเกษตร
เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้ การใช้ข้อมูลของตนเองมาวางแผนการตัดสินใจ สร้างทางเลือกในการผลิตและการดำรงชีพ
ได้อย่างเหมาะสมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืนตลอดไป

ส.ป.ก.หนองคาย ได้ประสานร่วมบูรณาการกับหน่วยงานกรมปศุสัตว์ โดยขอความร่วมมือจากศูนย์วิจัยและพัฒนา
อาหารสัตว์หนองคายเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการให้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลวังหลวง
อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พร้อมๆ กับการเพิ่ม

ขีดความสามารถในการผลิต และการจัดการสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพปลอดภัย โดยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต สร้างมูลค่าภาคการเกษตรและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นระบบ ผลผลิตที่ ๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำได้ โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ พัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร ดังนั้น ส.ป.ก.หนองคาย จึงได้จัดทำโครงการการผลิตอาหารโค - กระบือ แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ขึ้น เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ได้รับความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตอาหารเลี้ยงโค-กระบือ โดยการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น วิธีการเก็บรักษาวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ เทคนิคการเลี้ยงและวิธีการให้อาหารอย่างถูกวิธี ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิตและเพิ่มรายได้ ส่งผลแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคายที่เข้าร่วมโครงการสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เกิดการมีส่วนร่วมโดยการเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรภายในกลุ่มให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เกิดการรวมกลุ่มเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงในรูปเครือข่าย และพัฒนาไปสู่การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ต่อไป

๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๖.๑ เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้และเทคนิคด้านการผลิตอาหารโค-กระบือ ที่มีคุณภาพ
- ๖.๒ เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตอาหารโค-กระบือ ให้สอดคล้องกับวัตถุดิบ สามารถลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มรายได้จากการเลี้ยงโค-กระบือ

๗. สถานที่ดำเนินการ

ณ ที่ทำการกลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ ตำบลวังหลวง (นางสมหวัง พลราช) หมู่ที่ ๒ ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

๘. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๕๐ ราย

๙. วิธีดำเนินการ

- ๙.๑ สำรวจความต้องการของเกษตรกรต่อการพัฒนาอาชีพ
- ๙.๒ รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพ
- ๙.๓ จัดประชุมเพื่อกำหนดแผนแนวทางการดำเนินโครงการฯ
- ๙.๔ ประสานงานกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรตามรายชื่อที่รับสมัคร
- ๙.๕ ประสานกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดทำหลักสูตร
- ๙.๖ ประสานงานหน่วยงานร่วมบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในลักษณะขอข้อเสนอแนะ และคำปรึกษา
- ๙.๗ เขียนโครงการเสนอขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดและดำเนินงานโครงการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑
- ๙.๘ ประสานงานกลุ่มเป้าหมาย
- ๙.๙ ติดตามเรื่องการจัดเตรียม สถานที่ น้ำไฟ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๙.๑๐ จัดหาและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม

๙.๑๑ ดำเนินการฝึกอบรมตามกำหนดการ

- ให้ความรู้เรื่องการจัดการพืชอาหารสัตว์คุณภาพดี
- ให้ความรู้เรื่องวัตถุดิบในการผลิตอาหารเลี้ยงโค-กระบือ และการเก็บรักษา
- ให้ความรู้เรื่องอาหารและการให้อาหารโค-กระบือ
- ให้ความรู้เรื่องวิธีการให้อาหารโค-กระบือ
- ให้ความรู้วิธีการทำสูตรอาหารโค-กระบือ เพื่อพัฒนาให้เป็นสูตรอาหารโคขุน
- สาธิตและฝึกการทำอาหารโคขุน

๙.๑๒ ถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนความรู้

๙.๑๓ จัดทำรายงานผลการฝึกอบรม

๙.๑๔ ติดตามประเมินผลหลังจากการจัดฝึกอบรม

๑๐. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการรวมเตรียมความพร้อมโครงการฯ รวม ๖ เดือน (กันยายน ๒๕๖๐ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

๑๑. แผนการดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา						หมายเหตุ
	ก.ย. ๖๐	ต.ค. ๖๐	พ.ย. ๖๐	ธ.ค. ๖๐	ม.ค. ๖๑	ก.พ. ๖๑	
- ประสานงานกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรตามรายชื่อที่รับสมัคร	↔						๕ วัน
- ประสานกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดทำหลักสูตร		↔					๓ วัน
- ประสานงานหน่วยงานร่วมบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในลักษณะขอข้อเสนอแนะและคำปรึกษา			↔				๓ วัน
- เขียนโครงการเสนอขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดและดำเนินงานโครงการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑			↔				๒ วัน
- ประสานงานกลุ่มเป้าหมาย				↔			๒ วัน
- ติดต่อเรื่องการจัดเตรียม สถานที่ น้ำไฟ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง				↔			๒ วัน
- จัดหาและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม				↔			๗ วัน
- ดำเนินการฝึกอบรมตามกำหนดการ				↔			๑ วัน
- ศึกษาดูงาน				↔			๓ วัน
- จัดทำรายงานผลการฝึกอบรม					↔		๒ วัน
- ติดตามประเมินผลหลังจากการจัดฝึกอบรม						↔	๗ วัน

๑๒. รายละเอียดงบประมาณของโครงการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวนเงิน ๗๙,๖๘๐.- บาท

๑. ค่าใช้จ่ายก่อนการฝึกอบรม

๑.๑ ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ผู้จัดฝึกอบรมและทีมงาน (รวมพนักงานขับรถยนต์)

- ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง

จำนวน ๓ คนๆ ละ ๑๕๐ บาท จำนวน ๓ วัน

เป็นเงิน ๑,๓๕๐.- บาท

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ราชการ

จำนวน ๓ วันๆ ละ ๕๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๕๐๐.- บาท

๒. ค่าใช้จ่ายระหว่างการฝึกอบรม

๒.๑ ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ผู้จัดฝึกอบรมและทีมงาน (รวมพนักงานขับรถยนต์)

- ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง

จำนวน ๕ คนๆ ละ ๑๕๐ บาท จำนวน ๑ วัน

เป็นเงิน ๖๐๐.- บาท

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ราชการ

จำนวน ๑ วันๆ ละ ๕๐๐ บาท

เป็นเงิน ๕๐๐.- บาท

๒.๒ ค่าใช้จ่ายระหว่างการฝึกอบรม

- ค่าอาหารกลางวัน สำหรับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

จำนวน ๕๐ รายๆ ละ ๘๐ บาท จำนวน ๑ วัน

เป็นเงิน ๔,๐๐๐.- บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

จำนวน ๕๐ รายๆ ละ ๒ มีอๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๑ วัน

เป็นเงิน ๒,๕๐๐.- บาท

๒.๓ ค่าตอบแทนวิทยากร, สถานที่และสื่อทัศนูปกรณ์

- ค่าวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๖๐๐.- บาท

- ค่าสถานที่และสื่อทัศนูปกรณ์ จำนวน ๑ วันๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๐๐๐.- บาท

(ค่าบำรุงสถานที่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเช่าเต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องเสียง)

๒.๔ ค่าวัสดุฝึกอบรม

- ค่าป้ายประชาสัมพันธ์จัดงานโครงการฯ จำนวน ๑ ป้าย

เป็นเงิน ๙๐๐.- บาท

- ค่าวัสดุการจัดฝึกอบรมเรื่องการสาธิตและฝึกการทำอาหารโคขุน

เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐.- บาท

- ค่ากระเป๋าสานเอกสาร สมุด ปากกาและเอกสารประกอบการบรรยาย

ให้องค์ความรู้ สำหรับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

จำนวน ๕๐ ชุดๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๕,๐๐๐.- บาท

๒.๕ ค่าศึกษาดูงาน

- ค่าอาหาร

ค่าอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่และทีมงาน (รวมพนักงานขับรถยนต์)

จำนวน ๕ คนๆ ละ ๒๔๐ บาท จำนวน ๓ วัน

เป็นเงิน ๒,๘๘๐.- บาท

ค่าอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน

จำนวน ๑๐ คนๆ ละ ๒๔๐ บาท จำนวน ๓ วัน

เป็นเงิน ๗,๒๐๐.- บาท

- ค่าที่พัก

ค่าที่พักสำหรับเจ้าหน้าที่และทีมงาน (รวมพนักงานขับรถยนต์)

จำนวน ๕ คนๆ ละ ๕๕๐ บาท จำนวน ๒ วัน

เป็นเงิน ๔,๔๐๐.- บาท

ค่าที่พักสำหรับผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน

จำนวน ๑๐ คนๆ ละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๒ วัน

เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐.- บาท

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ราชการ จำนวน ๑ คัน

เป็นเงิน ๓,๐๐๐.- บาท

- ค่าจ้างเหมารถโดยสารไม่ประจำทาง (รถตู้) จำนวน ๓ วัน

เป็นเงิน ๙,๐๐๐.- บาท

(วันละ ๓,๐๐๐ บาท)

- ค่าวิทยากร จำนวน ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๖๐๐.- บาท

- ค่าของสมนาคุณในการดูงาน

เป็นเงิน ๑,๐๐๐.- บาท

๓. ค่าใช้จ่ายติดตามผลดำเนินกิจกรรมหลังการฝึกอบรม

๓.๑ ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่และทีมงาน (รวมพนักงานขับรถ)

- ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง

จำนวน ๓ คนๆ ละ ๑๕๐ บาท จำนวน ๗ วัน

เป็นเงิน ๓,๑๕๐.- บาท

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ราชการ

จำนวน ๗ วันๆ ละ ๕๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๕๐๐.- บาท

(เจ็ดหมื่นเก้าพันหกร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

รวมเป็นเงิน ๗๙,๖๘๐.- บาท

๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ เกษตรกรได้รับความรู้จากการผลิตอาหารโค-กระบือเพิ่มมากขึ้น

๑๓.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองได้ สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตได้

๑๔. ตัวชี้วัด

๑๔.๑ ต้นทุนการผลิต และมีรายได้เพิ่มขึ้น

๑๔.๒ มีอาหารเพียงพอสำหรับเลี้ยงโค-กระบือ ในกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลวังหลวง

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวนฤจิรา เคนนาดี)

นักวิชาการปฏิบัติการที่ดินปฏิบัติการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นางณัตตยา วงศ์โยธา)

นักวิชาการปฏิบัติการที่ดินชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายชัชวาลย์ ทรัพย์นภักย์)

นิติกรชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

ปฏิบัติหน้าที่จังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย